

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 56
7701 Steinkjer

Deres ref

Vår ref
23/2272-

Dato
20. desember 2023

Fastsettelse av tilskuddssatser for RÅK-tilskuddsordningen fra 1. januar 2024

Landbruks- og matdepartementet har fastsatt nye tilskuddssatser i forskrift av 10. juni 2009 nr. 636 om råvareprisutjevning for bearbejdede landbruksvarer (heretter kalt RÅK-tilskuddsforskriften).

Endringene trer i kraft 1. januar 2024.

Det bes om at Landbruksdirektoratet informerer berørte aktører om endringene på en hensiktsmessig måte.

1. Høring av forslagene

Departementets forslag til nye tilskuddssatser ble presentert i høringsbrev datert 28. november 2023. Høringsbrevet ble sendt til ti høringsinstanser, og publisert på departementets nettsider.

Fristen for skriftlige innspill var 13. desember. I tillegg ble det avholdt et høringsmøte den 12. desember 2023.

På høringsmøtet deltok Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, NHO Mat og Drikke, Hoff SA, Tine SA, Nortura SA, Orkla ASA, Stangeland Mølle AS og Landbruksdirektoratet.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Eivind Skjulestad

Departementet har mottatt skriftlige innspill fra Mondelez Europe Procurement GmbH – Norsk filial (Mondelez), Hoff SA, Orkla ASA, Stangeland Mølle AS, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Landbruksdirektoratet.

I høringsmøtet uttrykte Orkla ASA og Tine SA at de var fornøyde med at referanseperioden for satsberegningen er forskjøvet sammenlignet med tidligere år, slik at man benytter mer oppdaterte priser fra september, oktober og medio november. Hovedinntrykket fra høringsmøtet og høringsinnspillene er at industrien i stort gir sin tilslutning til de foreslåtte satsene.

Hoff SA har gitt innspill om flere ferdigvarer som de mener burde være tatt inn i ordningens vareomfang. Departementet viser til at innspill om ordningens råvare- og ferdigvareomfang blir vurdert i forbindelse med innspill til jordbruksoppgjøret. Disse innspillene faller derfor utenfor denne høringen, og vil ikke bli kommentert videre.

Stangeland Mølle AS har gitt innspill om innføringen av prosenttoll på importert potet og potetråvarer. De har satset på eksport, men er også avhengige av importerte råvarer. Innspillene fra Stangeland Mølle AS faller utenfor denne høringen, og vil ikke bli kommentert nærmere.

Departementet gir nedenfor en redegjørelse for de fastsatte satsene med bakgrunn i de mottatte høringsinnspillene. For nærmere bakgrunn for satsberegningen vises til høringsnotatet.

2. Nye prisnedskrivningssatser fra 1. januar 2024

Formålet med RÅK-ordningen er å utjevne forskjeller i råvarepriser mellom det norske markedet og internasjonale markeder gjennom tollsatser og prisnedskrivning, slik at RÅK-industrien i Norge kan konkurrere på like vilkår med tilsvarende industri utenlands. Norge har også forpliktelser i internasjonale avtaler knyttet til at prisnedskrivningen ikke skal overkompensere for merkostnadene ved å bruke norsk råvare.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag påpeker i sitt innspill viktigheten av at tilskuddssatsene ikke settes for lavt, slik at det blir begrensede muligheter for å hente ut høyere pris på jordbruksråvarer i det norske markedet.

Departementet vil understreke at satsene settes for å oppnå råvarepriskompensasjon, men at det i perioder med prissingninger kan være over- eller underkompensasjon for enkelte råvarer.

Det er fortsatt usikkerhet knyttet til utviklingen i de internasjonale prisene fremover. Dersom det oppstår betydelige endringer i de markedsmessige forhold som danner grunnlaget for satsberegningen, herunder også norske råvarepriser, kan det bli foretatt en ny gjennomgang av satsene med tanke på en eventuell justering. Satsene for prisnedskrivning fastsettes

vanligvis for ett år av gangen, med virkning fra 1. januar det enkelte år. Satsene ble i 2023 endret fra 1. juli som følge av vesentlige endrede markedsforhold.

På høringsmøtet ble det etterlyst informasjon om hvilke internasjonale priser som er lagt til grunn for satsberegningene. De internasjonale prisene ble i høringsbrevet vist som grafer. Departementet ser at det kan være hensiktsmessig med innsyn i de internasjonale prisene på tilsvarende nivå som tidligere år. Under pkt 2.2. gjengis de internasjonale prisene som er brukt for meieriråvarene. For øvrige råvarer får direktoratet oppgitt internasjonale priser fra aktører i markedet under forutsetning av at disse prisene er konfidensielle. På denne bakgrunn finner ikke departementet å kunne offentliggjøre de internasjonale prisene for disse råvarene.

Departementet vil understreke at forslaget til nye PNS-satser som ble sendt på høring, var utarbeidet i samsvar med vanlig metode for slike beregninger. PNS-satsene vil ikke kunne fange opp det til enhver tid gjeldende kompensasjonsbehovet gitt dagsaktuelle priser og valutakurs. Dette innebærer som nevnt at det i perioder kan være overkompensasjon og i andre perioder underkompensasjon. Beregninger viser at dette over tid jevner seg ut, noe som også framgikk av presentasjonen på høringsmøtet. Prisene som er lagt til grunn, er et gjennomsnitt av prisene fra uke 36 til 45, dvs. perioden fra september til medio november 2023.

2.1. Valutakurs

Internasjonale priser innhentes i euro. En prognosert valutakurs benyttes for å regne om internasjonale priser til norske kroner. Prisnedskrivningssatsene avhenger således av valutakursene som brukes.

De senere årene har departementet ved prognosering av valutakurs benyttet en modell som både tar hensyn til utviklingen i valutakurs det siste året og forventet valutakurs fremover. Denne modellen er også lagt til grunn for forslaget til valutakurs på 11,52 kr per euro ved satsberegning for 2024. Kursen er basert på informasjon og prognoser hentet fra Norges Bank, Nordea og DNB. Ingen av høringsinstansene hadde merknader til departementets forslag til valutakurs.

Departementet har lagt til grunn en kurs på 11,52 kr per euro ved fastsetting av satser for 2024.

2.2. Meieriråvarer

Som omtalt i høringsbrevet har tilgangen på melkeråvarer i EU bedret seg i 2023 og forventes ytterligere bedret i 2024.

De norske prisene påvirkes i hovedsak av målprisendringer, og av satsendringer i prisutjevningsordningen for melk. I jordbruksforhandlingene ble det vedtatt at målprisen på melk skulle øke med 0,33 kr/liter fra 1. juli 2023.

Orkla har i sitt høringsinnspill beregnet økningen i norsk pris utfra målprisøkning og endringer i PU. Orkla mener på dette grunnlag at satsen for skummetmelkpulver og ost er satt for lavt. De norske prisene som er benyttet i beregningen av tilskuddssatsene, er hentet direkte fra norske råvareleverandører, i samsvar med vanlig metode. Prisene er innhentet for samme periode som de internasjonale prisene.

De internasjonale prisene som er lagt til grunn for de foreslåtte tilskuddssatsene, omregnet til norske kroner, er:

- skummetmelkpulver: 27,54 kr/kg
- mysepulver: 9,52 kr/kg
- smør: 54,96 kr/kg
- ost: 52,79 kr/kg (priser uke 36 til 43).

Det ble i høringen stilt spørsmål om hvorvidt det er prisene for gouda i blokk («block tagespreis») skal legges til grunn for beregningene, eller om det er prisene for oppdelte varianter av gouda («brot tagespreis») som skal brukes. Direktoratet viser til at det er flere tilskuddsmottagere som benytter ost i sin produksjon og som ikke benytter ost i blokk (rimeligere). Departementet mener derfor at det er mest riktig å legge til grunn priser for skåret ost, ikke i blokk, når det gjelder gouda.

Orkla ASA trekker frem at cheddar og mozzarella er vanlige pizzaoster i utlandet, og at det er pizzaer med disse ostene som konkurrerer med norskprodusert pizza i dagligvaremarkedet. Ved beregning av norske ostepriser burde således også den norske prisen for cheddar vært representert i beregningen. Cheddar er en relativt rimelig ostevariant på det europeiske markedet, mens den i Norge er høyt priset. Dersom cheddar skal inkluderes i prisgrunnlaget for den norske osten, er vår vurdering at også andre ostetyper bør vurderes inkludert, som f.eks. mozzarella som er en rimelig ost. Departementet finner derfor at det er mest riktig å legge til grunn prisene for de samme osteslagene som har vært lagt til grunn de siste årene.

Det ble i høringsmøtet videre stilt spørsmål om tilskuddssatsen for ost var riktig satt. Ved beregning av satser presentert i høringsnotatet var det kun tilgjengelig priser for europeisk cheddar frem til og med uke 43. Når det tas hensyn til priser i ukene 36-45 for cheddar reduseres gjennomsnittsprisen for internasjonal ost med 0,01 euro. Dette tilsvarer 10 øre i tilskuddssats. I høringsnotatet var det foreslått en tilskuddssats for ost på 13,60 kr/kg. Med oppdatert prisgrunnlag endres tilskuddssatsen til 13,70 kr/kg.

Mondelez deler departementets vurdering av forventet prisutvikling i det europeiske melkepulvermarkedet for 2024, og har ingen merknad til den foreslåtte satsen for «melkepulver 20 – 42%».

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringsbrevet følgende satser for meieriråvarer i 2024:

Råvare nummer	Råvare	Tilskuddssats 1. halvår 2023	Tilskuddssats fra 1. juli 2023	Foreslått tilskuddssats
1100	Helmelk flytende	1,50	2,20	2,50
1200	Skummet melk flytende	2,10	2,40	2,80
1300	Yoghurt	4,30	5,10	5,40
1500	Kondensert melk fet	0,70	1,60	2,60
1550	Kondensert melk mager	1,90	2,10	3,40
1599	Melkepulver 20 - 42 %		0,00	3,90
1601	HMP 28 % til iskrem	0,00	0,00	0,00
1651	Melkepulver 20% til iskrem	0,00	0,00	0,00
1700	Skummetmelkpulver	10,00	10,70	15,10
1701	SMP til iskrem	0,00	0,00	0,00
1750	Yoghurtpulver	0,00	0,00	0,00
2100	Fløte	8,20	12,00	11,50
2101	Fløte til iskrem	0,00	0,00	0,00
2300	Rømme	5,10	8,80	8,30
3200	Mysepulver	7,50	8,60	9,20
3201	Mysepulver til iskrem	0,00	0,00	0,00
5100	Smør	0,00	1,70	1,80
5101	Smør til iskrem	0,00	0,00	0,00
5300	Smørølje	0,00	2,50	2,60
6100	Ost	4,40	7,60	13,60

Departementet har på bakgrunn av høringsinnspill fastsatt tilskuddssatsen for ost til kr 13,70 per kg. De øvrige satsene for meieriråvarer fastsettes som foreslått i høringsbrevet.

2.3. Egg og råvarer av egg

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringsbrevet følgende satser for eggeråvarer i 2024:

Råvare nummer	Råvare	Tilskuddssats 1. halvår 2023	Tilskuddssats fra 1. juli 2023	Foreslått tilskuddssats
11100	Heleggmasse	0,00	0,00	3,70
11200	Heleggpulver	0,00	0,00	16,50
12100	Eggeplomme konservert	0,00	0,00	0,00
12200	Eggeplommepulver	0,00	0,00	0,00

Departementet konstaterer at ingen av høringsinstansene har hatt innvendinger til forslaget, og satsene for eggeråvarer fastsettes som foreslått i høringsbrevet.

2.4. Potet og potetråvarer

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringsbrevet følgende satser for potetråvarer i 2024:

Råvare nummer	Råvare	Tilskuddssats 1. halvår 2023	Tilskuddssats fra 1. juli 2023	Foreslått tilskuddssats
30100	Poteter	0,80	0,80	0,50
31200	Flak og granulat av potet	18,70	11,80	12,20
32100	Potetmel/stivelse	2,20	3,30	1,50
40200	Våt glukose	0,00	0,00	4,20

Hoff SA uttrykker at det er positivt at satsen på våt glukose nå økes, og mener at den foreslåtte satsen på kr 4,20 vil gi et godt bidrag til at produktets konkurransekraft opprettholdes. Hoff har ellers ingen merknader til departementets forslag når det gjelder satsene.

Departementet fastsetter prisnedskrivningssatsene for potetråvarer som foreslått i høringsbrevet.

2.5. Kjøttråvarer

Norske priser på storfekjøttssortering 14 % er redusert siden sommeren 2023. Prisene på de andre norske kjøttråvarene har steget fra forrige fastsettelse av tilskuddssatser.

For å oppnå råvarepriskompensasjon foreslo departementet i høringsbrevet følgende satser for kjøttråvarer i 2024:

Råvare nummer	Råvare	Tilskuddssats 1. halvår 2023	Tilskuddssats fra 1. juli 2023	Foreslått tilskuddssats
70750	Svinekjøttssortering 23 %	0,00	0,00	0,00
71400	Storfekjøttssortering 14 %	32,50	38,30	31,40
73000	Fårekjøttssortering 25 %	0,00	0,00	0,00
74000	MUK-fjørfe	2,10	0,80	3,20
74200	Fjørfe, annet enn MUK	10,10	12,80	16,50

Orkla peker i sitt høringsinnspill på endringen siden forrige satsfastsettelse, og mener at satsen for storfekjøttssortering 14 % er for lav.

Departementet viser til at de norske prisene som er benyttet i beregningen av tilskuddssatsene, er hentet inn direkte fra norske råvareleverandører, og da for samme periode som de internasjonale prisene. Satsen for storfekjøttssortering er fastsatt på vanlig måte som differansen mellom oppdatert norsk pris og oppdatert verdensmarkedspris inkludert toll, ikke på bakgrunn av endringer i priser siden forrige fastsettelse.

Departementet fastsetter satsene for kjøttråvarer som foreslått i høringsbrevet.

3. Endring i vedlegg 2 som følge av endringer i tolltariffen

Det er vedtatt endringer i Tolltariffen som bl.a. innebærer at varenummer 17.04.9092 slettes. Det er per i dag ingen godkjente resepter på dette varenummeret i RÅK-tilskuddsordningen. Produktene som i dag er omfattet av 17.04.9092 blir overført til varenummer 17.04.9099, som også er omfattet av RÅK-tilskuddsforskriften. Varebetegnelsen for varenummer 17.04.9099 i forskriftens vedlegg 2 er «Sukkervarer uten innhold av kakao, ellers», og trenger ikke å endres for å inkludere pastiller, sukkertøy og drops. Varenummer 17.04.9092 vil også bli slettet i vedlegg 2 i RÅK-tilskuddsforskriften.

Sletting av varenummeret får ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for aktørene i RÅK-tilskuddsordningen.

Med hilsen

Henrik Einevoll (e.f.)
avdelingsdirektør

Eivind Skjulestad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

